

nosti se zdržovala a svolila, aby podle tohoto rozsudku tato služebnost stezky ve vl. čís. 134 na usedlost čís. 135 v M. jako služebný statek ve prospěch usedlosti čís. 134 v M. jako panujícího statku byla vyznačena. Žalující strana domáhala se však svým návrhem, aby tato služebnost příslušela také obyvatelům domu čís. 134 v M., a jelikož i odvolací rozsudek rozhodl o této části žalobního návrhu zamítavě, spatřuje v tom dovolatel dovolací důvod čís. 4 Šu 503 c. ř. s. Dovolateli sluší přisvědčiti, že je tento důvod opodstatněn. Podle Šu 492 obč. zák. právo ku stezce zavírá v sobě právo po stezce choditi, lidmi se dáti po ní nositi, nebo jiným lidem dáti k sobě přicházeti. Odvolací soud opíraje se o zjištění, podle kterého v domě čís. p. 134 v M. až do doby, kdy usedlost koupila žalující strana v roce 1914 nebydlili nájemníci, nýbrž pouze žalobce a jeho předchůdce v držbě s příslušníky svých rodin, míní, že není skutkového podkladu, by služebnost mohla býti pokládána za vydrženou také ve příčině obyvatelů domu čís. 134 v M. bez rozdílu. Tím odvolací soud přehlíží právní podstatu služebnosti jím samotným žalující straně přisouzené. Jeť dle Šu 477 obč. zák. takto žalující straně jako vlastníci usedlosti zřízená služebnost stezky, gruntovní služebností, nemající podle toho, co bylo odvolacím soudem zjištěno, právní povahy ani osobní ani nepravidelné služebnosti ve smyslu Šu 479 obč. zák., je tedy její výkon spojen s vlastnictvím nemovitosti. Proto se její výkon neurčuje osobními potřebami dočasného vlastníka panující usedlosti, nýbrž věcnými potřebami panující usedlosti, bez ohledu, kým je usedlost obhospodařována nebo obývána, ať již je to vlastník sám nebo osoba, která právo, v usedlosti bydlet, odvozuje od práva vlastnickova. Nejde o osobní služebnost žalobce, neboť on jí nenabyl jako osoba, nýbrž jako vlastník určité nemovitosti, se kterou jest služebnost spojena; neměla by pro jeho vlastní osobu nijakého právního významu. Tomuto právnímu pojetí nevadí předpis Šu 1453 obč. zák., jak bylo v prvé stolici namítáno. Není to ani, jak byla rozsudky nižších stolic přisouzena, osobní. t. j. doživotní služebnost žalobcova, nýbrž jest to vlastníkem panující usedlosti nepřetržitým třicetiletým užíváním pro řečenou usedlost vydržená služebnost (§ 485 obč. zák.). Přihlédne-li se ku zákonitému rozsahu takovéto služebnosti podle předpisu Šu 492 obč. zák., sluší uznati, že dovolateli přisouzená služebnost vztahuje se i na dočasné obyvatele v domě panující usedlosti bydlící, poněvadž byla zřízena ve prospěch vlastníka usedlosti jako domovní služebnost. Z toho plyne, že je žalobní nárok opodstatněn i ve příčině oné části, ohledně které bylo odvolacím soudem rozhodnuto zamítavě.

Čís. 3550.

Ke zdůvodnění nároku na náhradu škody nestačí samo o sobě porušení nějaké normy. Má-li protiprávní jednání založiti nárok na náhradu škody, musí jím býti porušeny právě jenom ony zájmy, které jsou chráněny dotyčnou normou.

Prodán-li bílý fosfor, ač vydán zákaz prodeje, ježto jde o jed, a způsobil-li kupitel, smísiv fosfor s jinými látkami, výbuch, neručí prodatel kupiteli za škodu při tom utrpenou.

(Rozh. ze dne 27. února 1924, Rv I 1758/23.)

Žalovaní byli majiteli drogistického závodu, v němž prodán byl druhou žalovanou 14letému žalobci bílý fosfor. Žalobce smísil fosfor s chlorečnanem draselnatým a sirouhlikiem; při dalším zacházení se směsí nastal výbuch, jímž byl žalobce těžce poraněn. Žalobu o náhradu škody uznal procesní soud prvního státního soudu v Praze důvodem z polovice po právu, odvolací soud neuznal žalobní nárok vůbec důvodem po právu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Pokud to lze z dovolacích vývodů vůbec poznati, spatřuje dovolatel nesprávné právní posouzení sporné věci především v tom, že odvolací soud vyslovil, že, i kdyby bylo lze spatřovati zavinění žalovaných v tom, že prodali žalobci proti výslovnému zákazu fosfor, není příčinné souvislosti mezi tímto protiprávním jednáním a žalobcovým úrazem. To vyplývá z dovolacího tvrzení, že, když žalovaná strana nedbavši zákazu, prodala nezralému hochovi bílý fosfor, umožnila tímto nedovoleným jednáním úraz. Dovolatel spatřuje zodpovědné zavinění žalovaných, vlastně správně spolužalované K-ové v tom, že prodala proti výslovnému zákazu tak nezralému hochovi, jakým jest 14letý žalobce, bílý fosfor. Prodej fosforu není však zakázán z důvodu jeho snadné vznětlivosti a hořlavosti, nýbrž z důvodu jeho vlastnosti jako jedu, z kteréžto příčiny byla také spolužalovaná K-ová odsouzena pro přestupek dle §u 366 tr. zák. Ke zdůvodnění nároku na náhradu škody nestačí samo o sobě porušení nějaké normy. Má-li protiprávní jednání založiti nárok na náhradu škody, musí jím býti porušeny právě jenom ony zájmy, které jsou chráněny dotyčnou normou. Když bylo zjištěno, že žalobcův úraz způsoben byl tím, že žalobce koupil si bílý fosfor s předstíráním, že jej chce do sbírky, že chce učiniti pokus, že s ním dovede dobře zacházeti, a že mu jsou známy jeho vlastnosti, že pak si koupil u jiných drogistů chlorečnan draselnatý a sirouhlik, ačkoli věděl, že tyto 3 látky jsou jako směs výbušny, rozpustil koupený fosfor v sirouhliku, polil tímto roztokem chlorečnan draselnatý, nasypáný na pijavém papíru a drže pijavý papír v ruce, chtěl vše položit na kámen, v kterémžto okamžiku nastal výbuch, a při něm došlo k jeho úrazu, sluší z toho usuzovati, že žalobcova, výbuchem způsobená škoda nebyla následkem jedovaté vlastnosti fosforu, že fosfor neprojevil v tomto případě vlastnost, pro kterou jest zakázán jeho prodej, tedy že protiprávní jednání spolužalované K-ové není v příčinné souvislosti se žalobcovým úrazem. Spatřuje-li dovolatel nesprávné posouzení právní v druhé řadě v tom, že zjištěné jednání spolužalované K-ové je samo o sobě zavi-

něním, sluší uvést, že, i kdyby tomu bylo tak, tato okolnost nestačila by sama o sobě ke zdůvodnění žalobcova nároku na náhradu, a je při tom také zcela lhostejno, lze-li zavinění to klásti zcela s hlediska Šu 1297 obč. zák. na vrub nedospělého a mladistvého žalobce, neboť o to v této rozepři neběží, když je jisto, že žalovaní nejsou osobami, které by měly po zákonu o žalobce pečovati a na jeho chování dohlížeti.

Čís. 3551.

Zřejmá nezákonnost ve smyslu Šu 16 nesp. říz. předpokládá h r u b é, očividné porušení zákona. Nespadá sem za všech okolností provedení šetření bez účasti stran.

(Rozh. ze dne 27. února 1924, R II 474/23.)

V nesporném řízení o odhad nemovitosti k účelům poplatkovým potvrdil r e k u r s n í s o u d usnesení prvního soudu. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Zákon, mluvč v Šu 16 cís. patentu ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. o z ř e j m é nezákonnosti, nepokládá k a ž d ý nesprávný výklad zákona za důvod, hodící se k úspěšnému uplatnění mimořádného dovolacího rekursu, nýbrž předpokládá h r u b é, očividné porušení zákona. Není proto z ř e j m ý m porušením zákona, když bylo zjištěno, nařízené rekursním soudem ku stížnosti dědiců, podané do usnesení prvního soudu, provedeno ohledně určení ceny nemovitosti ke dni 1. července 1914 tímto soudem bez uvědomění a účastenství stran. Z ustanovení Šu 2 odstavec druhý čís. 5 nesp. říz. nikterak neplyne, že strany, tedy stěžovatelé — by musily v nesporném řízení býti přibírány ke k a ž d é m u šetření, neboť dle účelu tohoto zákonného předpisu, nařizujícího, by soud sám od sebe vyšetřil všechny okolnosti a poměry, které na jeho rozhodnutí mají vliv, nesmí býti slyšení stran opomenuto jen tehda, když strany, jsouce s věcí obeznámeny, mohou podati o ní vysvětlení, kterých soudu pro jeho rozhodnutí nelze postrádati. O takovýto případ zde nejde; vždyť stěžovatelé sami uznávají, že pro určení odhadní ceny jest rozhodným den úmrtí zůstavitele a nikoli den 1. července 1914 a netvrdí, že by v onom směru nebyli bývali slyšení. Byli-li tedy na základě příkazu rekursního soudu vyslechnuti o této okolnosti znalci bez účasti stěžovatelů, nelze mluvit o zřejmém porušení zákona, zvláště když výsledek výslechu znalců neměl na rozhodnutí rekursního soudu účinku, pro stěžovatele nepříznivého.

Čís. 3552.

O tom, zda jednotlivec má právo, žádati dle opatření Stálého výboru ze dne 8. října 1920, čís. 583 sb. z. a n., o výměnu polských marek